

Asia: VN/32076/2023

## Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)**

Kotoutumislain (681/2023) 13 § 1momentin 1) kohdassa säädetään kunnan velvollisuudesta järjestää osana kotoutumisohjelmaa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi. Lain 14 § säädetään puolestaan keille osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on järjestettävä. Lain 15 § säädetään puolestaan monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista. Nyt lausunnoilla olevalla asetusluonnoksella tulaisiin säätämään tarkemmin näiden arviointien sisällöstä. Arviointi muodostuisi prosessista, joka käynnistyisi alkuhaastattelusta (asetusluonnoksen 2 § ja jatkuisi muilla mahdollisilla asiantuntija-arvioinneilla (3 §). Asetusluonnoksen 4 § säädettäisiin arvioinnissa käytettävästä kielestä (1 momentti), arvioinnin tavoitteesta suhteessa kotoutumissuunnitelmaan tai monialaiseen kotoutumissuunnitelmaan (2 momentti) ja missä arviointi tulee suorittaa (3 momentti).

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esitettyä asetusluonnosta sinänsä kannatettavana ja palvelutarpeen arviointien sisältöjä perusteltuina. KT:n ei kuitenkaan yhdy asetuksen muistioloituksen näkemykseen, ettei ehdotuksella olisi taloudellisia vaikutuksia. KT:n näkemyksen mukaan nyt esitetyt arviointien kohderyhmät ja vähimmäissisällöt ovat nykytilaan nähden laajempia, jolloin niillä olisi myös vaikutuksia tarvittavan henkilöstön määrään sekä kuntien että hyvinvointialueiden osalta. Kohderyhmä tulee esim. jatkossa pitämään sisällään kotihoidon tukea saavien vanhemmat. KT edellyttää, että muistiota täydennetään taloudellisten vaikutusten arvioinnin osalta.

#### **Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)**

Kotoutumislain (681/2023) 25 § perusteella kunnan on järjestettävä kotoutuja-asiakkaille yhteiskuntaorientaatio mahdollisuuksien mukaan heidän äidinkielellään tai muutoin hyvin osaamallaan kielillä ja sen on sisällettävä tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista. Nyt lausunnoilla olevalla asetusluonnoksella tulaisiin säätämään tarkemmin tämän

sisällöstä (1 §), toteuttamisesta (2 §) ja toteuttamiskielestä (3 §). Asetukseen liittyvään muistiolounnokseen on sisällytetty kokemuksia pilottihankkeista, pohjoismainen vertailu, ehdotetun asetuksen tarkempi kuvaus ja vaikutusarvio. Muistiossa tuodaan esille käsityksenä, ettei esityksellä olisi taloudellisia vaikutuksia. Tätä arviointia ei kuitenkaan perustella. Edelleen ehdotetulla asetuksella olisi muistion mukaan vain vähäisiä vaikutuksia kuntiin ja työvoimaviranomaisiin.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esitettyä asetusluonnosta sinänsä kannatettavana ja monikielisen yhteiskuntaorientaation sisältöä perusteltuna. KT ei kuitenkaan yhdy käsitykseen, ettei ehdotuksella olisi taloudellisia vaikutuksia. Kotoutumislain esitöissä (HE 208/2022) arvioitiin monikielisen yhteiskuntaorientaation hinnaksi 500 € henkilöä kohden. KT:n näkemyksen mukaan muistiolounnoksessa tulisi vähintään osoittaa, että nyt asetuksella säädettäviksi ehdotetut tarkennukset monikielisen yhteiskuntaorientaation sisältöön ja toteuttamiseen vastaavat hallituksen esityksessä esitettyä yksikköhintaa.

### **Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa asetusluonnoksesta tai siihen liittyvästä muistiosta.

### **Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)**

Kotoutumislain (681/2023) perusteella valtio korvaa kunnalle (61 §) ja hyvinvointialueelle (62 §) sekä Ahvenanmaan viranomaisille (62 §) laissa määriteltyjä kotoutumisen edistämistä aiheutuneita kustannuksia, jotka aiheutuvat palveluiden järjestämisestä. Nyt lausunnoilla olevalla asetusluonnoksella säädettäisiin tarkemmin palveluiden järjestämisestä koituvien kustannusten korvaustasoista ja maksukategorioista. Muistiolounnoksessa on avattu kustannustasoja ja maksukategorioita myös palveluittain. Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset kuntien ja hyvinvointialueiden talouteen olisivat muistion mukaan vähäiset. Nyt asetuksella laskennalliset korvaukset alennettaisiin hallituksen valtion talouden vuosia 2025–2028 koskevan suunnitelman mukaisesti vastaamaan vuoden 2023 hintatasoa.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT esittää näkemyksensä, että nyt lausunnoilla olevien asetusluonnosten perusteella kunnille ja hyvinvointialueille syntyvät kustannukset tulevat toteutumaan merkittävästi vuoden 2023 hintatasoon perustuvaa hintatasoa kalliimmilla yksikköhinnoilla. Näin esitetyillä korvaustasoilla on todennäköisesti vähäistä merkittävämpi negatiivinen vaikutus kuntatalouteen. KT esittää myös huolensa, että työvoima- ja kotoutumisen palveluja sekä työttömyysturvaa koskevien uudistusten yhdysvaikutuksena kuntien taloudelliset mahdollisuudet tarjota asiakkaille lain edellyttämiä tarpeenmukaisia palveluja vaarantuu merkittävästi.

### **Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa asetusluonnoksesta tai siihen liittyvästä muistiosta.

## **Muut huomiot**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT toistaa näkemyksensä, että työvoima- ja kotoutumispalveluja sekä työttömyysturvaa koskevien uudistusten yhdysvaikutuksena palveluiden rahoitus tulee olemaan riittämätöntä.

Tammensalo Carita

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT - työllisyys- ja sosiaalipolitiikan  
asiantuntija Patrik Tötterman